

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.

Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsanai.

LAPVEZÉR:

MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:

Dr. BUZA BARNA.

Elfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyo szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

Sennyey Miklós báró.

Lapunk legújabb számának vezércikke is nevet igtatott homlokára — a Meczner Béláét, azon alkalomból, hogy őt a király a főrendiház tagjává nevezte ki. Pártunk ez oszlopos tagja, a Bodrogközi — szorosánvéve — a Királyhelmei kerület országgyűlési derék képviselője ekként hiányt hagy a képviselőházban, amelyet méltó utóddal kell betölteni. Ezt már nem a király, de a Bodrogközi választók vannak hivatva betölteni. És a mint halljuk és látjuk — a méltó utódot már meg is találták a választók Sennyey Miklós báróban.

Évek óta ösmerjük higgadt, meggondolt természetét, jószívűségét, hazaszeretetét, igaz magyarságát. Évek óta tapasztaljuk a közigazgatási bizottságban érdeklődését a haza közügyei iránt, mert az ülésekből szinte soha se hiányzik, az előadásokat figyelemmel kíséri, gyakran hozzászól a tárgyhöz, mindenkor tárgyilagosan, bölcs meggondolással, távol tartva magát minden személyeskedéstől, szenvedélytől. Mindezek mellett és mindezek felett örömmel veszük tudomásul, sőt hirdetjük is, hogy pártunknak éppen oly rendíthetetlen hű tagja, mint a kinek helyét betölteni van kizemelve; ak oaliciós kormányának

híve, annak eddigi magatartását helyesli, nem tart a türelmetlenkedőkkel, az önálló külön magyar nemzeti jegybanknak tántoríthatatlan híve, a melyet szerinte még áldozattal is létre kell hozni a jelen alkalommal, mert ez általános óhaja, kívánsága, meggyőződése az egész nemzetnek, annyira, hogy annak ellenzői sem merik azt mondani, hogy nem kell magyar nemzeti jegybank, csak azt mondják, hogy most nem lenne jó, majd későbbben, ha . . . stb. Igen, de ez épen arra való lenne, hogy most se, későbbben se jöjjön létre. Röviden mondva, azt mondja Sennyey Miklós báró, hogy önálló pénzügy, önálló nemzet-gazdaság — vagyis külön vámtérsület és önálló magyar nemzeti hadsereg nélkül nincs állam. Tehát — ha akarjuk, hogy legyen magyar állam ezt a hármat akarnunk kell, még pedig úgy akarnunk, hogy meg is legyen.

Nem lehet mindent egyszerre. Most a bank-kérdés kerül először napirendre: tehát *önálló külön magyar nemzeti jegybank* — forever!

Bodrogközi tisztelt kedves polgártársaim! nem tudom, általános-e már az óhaj Sennyey Miklóst választani meg képviselőtökül, vagy még csak most van terjedőfélén? De fogadjátok el általa-

nosan, legyen mindenkinek lelkes törekvése, férfias elhatározása, erős akarata, hogy a Királyhelmei választó kerület, a melyet válságos időben szerencsések voltak a Meczner Béla zászlója alatt pártunknak, a magyar haza alkotmányos szabadságának függetlenségének támogatására megnyertünk — e zászlóhoz ezentul tántoríthatatlanul ragaszkodjék, azt soha el ne ejtse, de inkább minden alkalommal magasra emelje mint tiszta magyar választó kerülethez illik és azért most is egy szívvel, lélekkel hangoztassa:

Éljen Sennyey Miklós báró!

Matolai Etele.

Az adókövetés utóhangjai.

Befejeződtek városunkban az adókövető bizottság tárgyalásai. Lezárultak a követési lajstromok és így indokolt, hogy egy kis visszapiantást vessünk a bizottság munkálkodására.

A kincstári előadóról nem szől e helyütt az ének. Az ő helyzete mindenki előtt indokoltá tesz adóztatási szempontból bármilyen viselkedést és álláspontot. Ő a kincstár, mint egyik fél képviselője és hivatali kötelessége megbízója érdekeit tüzőn vizen keresztül a legerélyesebben képviselni. A folyó évben működött követő bizottság mellett működött pénzügyi előadóról még e szempon-

tokat is figyelembe véve elismeréssel kell nyilatkoznunk.

Más elbírálást igényel azonban magának a bizottságnak működése és viselkedése. Elismerjük, hogy voltak a bizottságban olyanok kik tisztüket a polgárság közmegelegedésére végezték. Ezeket sem érinti jelen irásunk. De igenis vonatkozik azokra, kik hivatásuk teljesítése közepette nagyon is elfeledték azt, hogy ők nem szavazó gépekül lettek a törvény által odarendelve, hanem hogy a törvénynek igenis az volt az intenciója, hogy az emberekkel és a viszonyokkal esetleg nem ismerős kincstári előadó mellett legyen egy ellenőrző és véleményező szakbizottság, amely helyes mederbe terelje az adókövetés anélkül sem rokonszenves munkáját. Nem tagadhatjuk hogy az adótárgyalás emlékei nem tartoztak eddig sem az emberek legkellemesebb emlékei közé. El kell ismernünk, hogy nagyon sok ember nem úgy tekinti az adózási kötelességeket, mint egy nem kellemes, de szükséges rossz, hanem hogy igenis vannak olyanok is, kik az egész adóztatást mint egy elkerülhető szükség-telen rozsat perhorreskálják és szidják. Ezt csak azért hozzuk fel, hogy beismerhessük azt, hogy minden embert, a tenticből kifolyólag egyenlően nem lehet kielégíteni. Azonban a folyó évi követésig mindenkor hallhattuk egyik vagy másik társadalmi osztály részéről azt a megjegyzést, hogy az adókövetési viszonyokkal félig-meddig meg van elégedve. Az idén azon-

Bolyongás a mindenségben.

I.

A világűr sejtelmes homályában találkozott két lélek. Pillanatra félbeszakították utjukat és megszólal az egyik:

— Honnan?

— A földről.

— Miért jöttél el onnan? Ugye keserves volt a távozás, elhagyni az álmok, az ifjú vágyak birodalmát?

— Önként jöttem el. Erős percemben fejemnek szegeztem a halálhozó fegyvert s azután éreztem hogy nem az életet dobtam el magamtól, hanem a halált, hogy nem megsemmisültem, de újra éledtem. Mert a földön nem terem más, mint keserűség, a lilomos mezőkön ezrével burjánzik a tövis és a bogáncs, amelyek minduntalan megverik a a szegény liliumot.

— Ne az örök eszményt keresed te a földön — szolt vontatottan a másik. Miért nem éltél csupán a pillanatnak, amely feledteti a mulat, átláthatatlan küdbelvonja a jövőt.

— Ezért jöttem el a földről. Es te hova tartasz?

— Megyek a földre,

— Nem volt már elég a Golgothából?

— Elég ideig kóvályogtam céltalanul a végtelenben, megyek előt keresni,

— S azt hiszed, megtalárod? — sőhajtott a földről megtért lélek. Az élet célja nem egyéb, mint álmódás és felébredés. Álmódban vágyol a felébredés után, ében keresed az álmot.

— Es én mégis megyek.

II.

— Emberöltő multán újra találkoztott a két lélek. Az egyik a föld felé tartott, a másik jött onnan. Ujjongott a szabadult.

— Csakhogy vége van . . . Lezárta a földi porhüvelyt és újra enyém a gond nélkül való élet.

— Hiszen telve ideállal tértél a földre.

— Ideál, mi az? — tűnődött a lélek. Hiszel te benne?

— Hiszek és megyek újra a földre.

— Menj hát, dőre lélek és kergesd balga ábrándjaid.

— Jőjj vissza velem — könyörgött a másik, hátha együtt feitaláljuk az élet boldogságát.

— A lélek rövid ideig gondolkodott, azután visszafordult és utnak indultak együtt. Körüöttük megmozdult millió parány s újra csend borult a tájra.

III.

Lágy tavaszi estén találkozott egy férfi és egy leány. Egymásra néztek, tekintetük tévován függött egymáson, mintha találkoztak volna már valaha.

— Te vagy! kiáltott szenvedélyesen a férfi.

— A leány csodálkozva nézett reá: — Mit akar?

— Bocssáson meg — folytatta a férfi. Azt hittem, régi-régi álmom vált valóra, hogy találkoztam azzal, akit szüntelen kerestem.

— Pillanatra azt hittem én is. Valami határozatlan érzélem sugta, hogy mi találkoztunk már valahal, de nem tudom, mikor.

— En szerettem magát — szolt

gondolkodás nélkül a férfi. Az ég bennünk egymásnak teremtett, azért ez a titkos sejtélem.

— Hagyjuk ezt, édes uram, mondta kedvetlenül a leány. En menyasszony vagyok.

A férfi lehajította fejét. Egyszerre tudatára ébredt a valónak a fájdalommal szót.

— En nekem feleségem van. Sokáig némán néztek egymásra. Szemükben lángolt a panasos keserűség, végre a férfi törte meg a csendet?

— Szereti?

A leány lemondóan intett a kezével:

— Mostanáig szerettem — felelt keserűen. Es maga szereti a feleséget?

— Szerettem egy hónapig.

Azután tovább mentek és nem látták egymást többé soha.

IV.

A világűrben találkozott két lélek.

— Megtaláltad? kérdezte az egyik.

— Nem. Es te?

— En sem.

ban egyformán panaszokdix iparos és kereskedő, ügyvéd és orvos, gazdálkodó és magánzó, szegény és gazdag és egy szóval a társadalom minden elképzelhető rétege.

Tudvalevő, hogy a kivétől bizottság munkája még nem végleges. Rövid időn belül a felszólamlási bizottság is megkezdí működését, és kijelenthetjük már e helyütt is, hogy nehéz munkája lesz. Igen nagy azoknak az adózóknak a száma, kik sérelmeik orvoslása végett megteleb-bezték a bizottság határozatát. A felszólamlási bizottságon a sor, hogy e város polgárainak jogos sérelmeit orvosolja. Es kifejezést adunk e helyütt azon reményünknek, hogy a felszólamlási bizottság be is fogja látni azt, hogy a mai nehéz megélhetési és kereseti viszonyok közepette az államnak is érdeke az, hogy polgárai erejükön felül közterhekkel meg ne terheltesse, mert az állam háztartása állandó és nem időszakos szolgáltatásokra van állapítva, mely elvnek hódolva elsöbblges elv a polgárok ki-mélese és erök fejlesztése, mint azok erejükön felüli megterhel-tése és gyengítése.

Egy havi közigazgatás.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

— Saját tudósítónktól. —

Zemplénvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án d. e. 9 órakor tartotta július havi ülését *Mecner Gyula* főispán elnökele alatt, a bizottsági tagok csekély érdeklődése mellett. Jelen voltak a bizottság választott tagjai közül: gr. *Andrássy Sándor*, br. *Seney Miklós* lehozóczy *Endre*, *Molnár Béla*, *Nagy Barua és Matolai Etele*; a referensek közül: *Thuránszky László* főjegyző, *Bernáth Aladár* tb. főjegyző, *Görgey Géza*, *Missák József*, *aljegyzők*, dr. *Szirmay István* t. főügyész, *So-mogyi Bertalan* t. alügyész, *Pintér István* ár. elnök, dr. *Löcherer Lőrinc* t. főorvos, *Eisert István* kir. ügyész, *Mauks Endre* kir. pénzügyigazgató, *Beregszászy István* kir. tanfelügyelő és az államepítészi hi vatal képviselőben *Hajós főmérnök*.

Alispáni jelentés.

Bernáth Aladár tb. főjegyző olvasta fel az alispán havi jelentését, mely ezuttal minden érdekesség hiján, csupán az adatok száraz felsorolására szorítkozott. A jelentés elsősorban személyi ügyeket említett fel. Majd a közbiztonsági állapotokra foglalkozott. Bünelet és vétség 38, tüzeset 32 fordult elő. Kivándorolt 61, visszavándorolt 361, utlevélről folyamodott 92 egyén. Az adóki vetési munkálatok folyama alatt az adóbehajtás szünetel. Homonnán utóállítás volt, melyen besoroztatott a honvédséghez 37, a közös hadsereghez 53, összesen 90 egyén. A közutak jó karban vannak. A vetések állása általában jó. Az alsó vidéken nagy jégesők voltak, melyek sok helyen elverték a vetést. A közkutatás jó. A vizsgák jó eredménnyel végződtek. A közigazgatás menete kielégítő. Július hó folyamán beérkezett 2276 ügydarab, melyből 330 darab a megyegyűlésen lett elintézte. Végül bejelenti az alispán, hogy szabadságidejét megkezdte s így a közigazgatási bizottság ülésén meg nem jelenhet.

Bucszatják Mauksot.

Bejelenti a főispán, hogy a pénzügyminisztertől leirat érkezett, melyben közli a bizottsággal, hogy *Mauks* Endre pénzügyigazgatót Po-

zsonyba helyezik királyi kütüntetés-sel. Bármennyire örül is a kütüntetésnek és az előléptetészámba menő áthelyezésnek, szemtől szemben mondja a pénzügyigazgatónak, hogy öszintén fájlalja távozását, mert a megye egy kiváló munkaerőt és humánus köztisztviselőt veszít benne. Indítványozza, hogy a bizottság *Mauks* távozásá feletti sajnálkozásának jegyzőkönyvben adjon kifejezést.

Az indítvány elfogadása után *Mauks* pénzügyigazgató állott szó-lásra. Megköszönte az iránta megnyilvánult bizalmat, kijelentette, hogy fájdalommal érinti a távozás, de a kormány öhajának és családja kívánságának nem tud tovább ellentá-ri és kénytelen volt elfogadni a *pozsonyi* pénzügyigazgató állást. Biztosítja a bizottságot, hogy az Uj helyben töltött 14 évi szolgálati ideje felejtethetetlen nyomot hagy lelkeben és mindig szívesen fog visszagondolni Uj helyre, ahol őt — és ezt büszkén mondja — annyira szerették. Kéri a bizottságot, hogy jóakaratkban és emlékezetükben tartsák meg továbbra is, mert ennél nagyobb elismerés nem érheti munkálkodásáért.

Üdvözetlek.

A lelkes éljenzéssel fogadott, igazán megható beszéd után bejelente a főispán, hogy a megye közönségét újabb kütüntetés érte az-által, hogy *Maitlath József* és *Hadi-Barkóczy Endre* grófokat a kormány az Ausztria és Magyarország közötti vám és kereskedelmi egyezmény döntő bíróságának tagjaitul és ugyan-csak a megye egy kiváló vezető-férfiát, *Mecner Béla* orsz. képviselőt, a királyi főrendiház tagjaitul kinevezte. Indítványára a bizottság a kinevezések feletti örömeinek jegyzőkönyvben ad kifejezést és ezt jegyzőkönyvi kivonatban adja ér-tésére a kütüntetetteknek.

Tb. főjegyző.

Bernáth Aladár tb. főjegyző fel-olvassa az igazságügyminiszter leira-tát, melyben arról értesíti a bizott-ságot, hogy a cigány rabok ideozái litását azert rendelte el, mert a hozzáintézt feliratban kérték, hogy minden munkabíró rab ide szállit tassaék.

A kereskedelemügyi miniszter a gyártelepi megállóhely kibővítése és rakodóhelyel való ellátása iránt hozzá intézett feliratokra, most vá-laszol egy leiratban. A miniszter értesíti, a bizottságot, hogy a kis állomás bővítésére az 1909 és 1910 évi beruházások keretében már gondoskodott. Teherpályaudvar létesíté-se lehetetlen, mert mig egyrészt az ocavezető ut nagyon keskeny, az állomás is nehezen volna meg közelíthető. Az egész pályaudvar áthelyezése 6-7 millió koronába kerülne, amely költség nem áll rendelkezésére. Az állomás kibővíté-se már nem sokára megkezdődik s akkor az igények teljesen kilesz-nek elégtve.

Az állomáshoz vezető utat az ál-lam hajlardo az 1908. évben kikö-veztetni, de elvárja a városot, hogy a gyalogjárót rendbe szedje, miután annak rendben tartása a város kö-telessége. — A bizottság a leiratot tudomásul vette és a városhoz is áttette.

Bodrogolási község kérvényét, melyben kéri, hogy a reggel 7 óra 44 perkor arra menő gyorsvonat ott megálljon, pártólólag terjesztik a kereskedelemügyi miniszterhez.

A vallás és közoktatásügyi miniszter leiratban értesíti a bizottságot, hogy *Beregszászy István* kir. tanfelügyelőnek 6 heti szabadságot engedélyezett s a tanfelügyelőnek a közig. bizottságban való helyettesíté-sével *Korödy Ferenc* s. tanfelü-gyeltől bizta meg.

Aljegyzők.

A szinai főszolgabírónak *Utcsás* és *Harcos* községeknek csendőrrésszel való ellátása tárgyában intézett fel-iratát pártólólag terjesztették a belügyminiszterhez. — Az italméresi

illetékek ellen beadandó felebbezések elbírálásra alakított felszólamlási bizottság elnökévé *Matolai Etele*t, alelnökévé *Molnár Béla* drt. választották meg.

Özv. *Mendlovics Mór* né hononnai lakos tejhamisítási ügyében és *Reiz Zsigmond* bodrogkereszturi lakos települési ügyében beadott felebbezések elutasították. 43 kivételes nősülés engedélyezése iránti kérvényből 40 et pártólólag terjesztettek a honvédelmi miniszterhez.

Ügyészek.

Sulyovszky István nak a nagymi-hélyi kórházban tett 4000 koronás alapítványról szóló alapítványi-ok-levelet jóváhagyták.

Staviovszky József né, *Popelyás János*, *Kabai József* és *Ornstein Mór* mezőrendőri ügyeiben hozott elsőfoku ítéleteket helybenhagyták. *Gesztesy*, *Hernádkak* községek, az alsógyertyani kör, *Rátka* községek, a t.-iszépi kör legelkezési rend-tartását a jóváhagyási záradékkal ellátták.

Missák József és társainak a vilyi és *Orsz Imre* és társainak a vi-tányi legelőrendtartás ellen beadott felebbezéseit elutasították.

Árvaszéki elnök.

Pintér István árvaszéki elnök be-jelenti, hogy az árvaszék ügyme-nete rendes. Az utolsó évnegyed-ben beérkezett 6675 ügydarab, melyből 111 hátrárlek van. Bejelente továbbá — és ez élénk fényt vett városunk adminisztrációjának jelenlegi menetére, — hogy *Sátoraljaújhegy* r. t. város árvaszéke évnegyedes jelentését még nem terjesztette be.

A bizottság felhívta a város pol-gármesterét, hogy az árvaszék évnegyedes kimutatását igazoló jelen-tés kapcsán 8 nap alatt terjeszse be

Főorvos.

Dr. *Löcherer Lőrinc* főorvos je-lenti, hogy a közegészségügyi álla-pot kedvező. A főorvos jelentése kapcsán felolvasták *Lohoczky Endre* biz. tagnak a hononnai kórház viz-sgalatáról szóló jelentését. A jelen-tés előadja, hogy a kórház nem felel meg a követelményeknek. Ha-bár az orvosok minden lehetöt el-követnek, hogy a hiányokat pótol-jak, az a kórház szük volta miatt lehetetlen. A betegek száma tul-nagyan két beteg is fekszik egy ágyban. *A betegeket a mosokonyhában fuvesztik, stb.*

Mecner Gyula főispán visszaélést lát fennforogni és indítványozza, hogy bizassék meg a főorvos és az alispán a vizsgálattal.

Löcherer Lőrinc dr. főorvos és gr. *Andrássy Sándor* védelmébe veszik a kórház vezetőségét, *Andrássy* ki-jelenti, hogy az orvosok valósággal emberfeletti munkát végeznek és ezért öket csak dicsőret illetheti.

Elhatározták, hogy a főorvos megbizák, hogy a kórházat meg vizsgálják, a hiányokról a bizottság legközelebbi ülésen részletes jelen-tést tegyen.

Kir. ügyész.

Eisert István kir. ügyésznek nem volt semmi fontosabb jelenteni va-lója. A rablétszám rendes. Az egész ségi állapot jó.

Pénzügyigazgató.

A kincstár követelése június vé-gén egyenesadóban 2.072.708 kor. 82 fill., haddijban 62.865 kor. Erre befolyt június végéig egyenes adó-ban 739.824 kor. 54 fill., haddijban 3726 kor. Követett adókból befolyt június folyamán 120.216 kor. 85 fill., bíráy és jogilletékben 78.110 kor. 80 fill.

A III. oszt. keresetiadó kivétési munkálatai befejeztettek, a kivetés ben beállott változás lényegtelen. Az adóbehajtások szünetelnek. A hononnai körjegyzőség adófökönyve légeett. Az összeírás iránt már tör-tént intézkedés. 52 községet elvert a jég, ebből 39 községben a vetések

háromnegyedrészé elpusztult. A kár miatt folynak az adóleírások.

Szerencs község tőkekatamát és járadékadó ügyében beadott felebbezések helyt adtak.

Blumenfeld Jenő, *Veszprény József* és *neje*, *Eisdorfer Neuman* és *Róth* cég ügyében, *Koribanics János* cirókafalusi, *Erdélyi András* lasztóci, *Szendei Lipót* varannói, *Szabaduch Mihály* bányapatoki és *Vojtó And-rás* taktaszadai lakosok adügyi felebbezést elutasították.

Tanfelügyelő.

A közkutatás menete rendes. A vizsgák eredménye kielégítő. A tanfelügyelő meglátogatott 62 iskolát 152 tanteremmel.

A vajdászkai gör. kath. iskola államegély iránti kérelme felterjesztett. — *Halperth József* várgesze-női tanító ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. Több felvidéki tanító államegély iránti kérelmének felterjesztését — miután a magyar nyelv oktatásában kellő eredményt felmutatni nem tudtak — megta-gadták.

Még *Hajos főmérnök* terjesztette elő az államepítészi hivatal jelen-tékelen jelentését s azután az ülés fél 11 órakor véget ért.

HIREK.

A függetlenségi mulatság.

Evek óta nem volt Uj helyben olyan sikerült mulatság, mint a függetlenségi kör f. hó 12-én megtartott nyári táncvigalma. Mintha taláikát adott volna városunk közönsége, úgy megtelt a Színház-kert mulatni vágyó közönséggel.

Városunk társadalmának minden rétege képviselve volt ezen a mulatságon. Ott láttuk városunk apraját, nagyját, tisztviselőt, iparost, kereskedőt, munkást, szóval valóságos demokráta mulatság volt.

De folyt is a vigász fesztelenül jó kedvvel. *Jónás Jancsi* sárospataki bandája huzta fáradhatatlanul a szebbnél-szebb keringőt és a ropogós csárdásokat. A fiatalság pedig ropta a táncot jókedvvel, fáradhatatlanul kivirágos kiviradüg.

*

7 órára volt hirdetve a mulatság kezdete, de már fél 7 órakor kezdtek gyülekezni a mulatni vágyók. Szépséges szép leányok és dalias ifjak egész tömege ösznölt erre a mulatságra úgy, hogy fél 8 órára már egészen megtelt a Kovacsné-féle nagy Színház-kert.

*

1/2 8 órakor megkezdődött a kabaré, melyről már oly sokat írtunk a mulatság előtt is. Várakozásunkban nem is csalatkoztunk. A kabaré oly fényesen sikerült, amilyenhez fogható még nem produkáltak műkedvelők. Művészies program, élvezetes előadás, vidám kedélyű publikum, mindmegannyi biztosítéka egy kabará sikerének. Es ezen a kabarán semmi sem hiányzott, természetes hát, hogy a szereplők fáradtságát szokatlan siker koronázta.

Első számként *Kulics* József szavalta el *Abrányi Emil* „A magyar nyelv” c. versét nagy igyekezéssel és nem kevesebb hatással. Utána *Werner Sárika* cimbalomművész és *Szappanos Imre* kántortanító cim-balom és harmonium kettőse következett. Ugy *Werner Sárika*, mint *Szappanos Imre* művészetét ismeri publikumunk és így természetes, hogy fokozott érdeklődéssel néztek

a programpontra elé. De amit e két művész ez este produkált, ez minden várakozást felülmutat. Egy vig császári után Szegedy Ilonka, egy bájos kis leány lépett a pódiumra aki magyar dalokat énekelt Balog Berta cimbalom kísérete mellett nagyhatsárral. — *Novák Gyula és Marossy Irénke* adtak elő aztán egy vig dalotog frenetikus hatással. A közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta a szereplők kiváló tehetsége által nyújtott élvezetet.

Két vendég lépett ezután a közönség elé. *Stemfest Zoltán* akit városunkban már előnyösen ismernek eddigi szerepléséről, magyar dalokat énekelt dr. Bródy Kálmán zongora kísérete mellett. *Stemfest* énekéről már többször elmondtuk véleményünket. Annak a fekete szemű bájos asszonynak, dr. Bródy Kálmánéknak a játékáról pedig nem mondunk véleményét, mert azt a csak hallgatni lehet. Véleményt mondani nehéz róla, mert a dicsőítő szavak halmaza mind kevés ahhoz, hogy azt a hatást amit ez az édesbájos asszony elért, kellőképpen kifejezzük.

Városunk egyik tehetséges és már nem egy sikert elért kiváló műkedvelőjének, Rácz Miklósnak nagyhatalú szavazata után *Szmik Zoltán* adott elő kuruc dalokat tárogatót kiváló sikerrel. Műsorszámát meg kellett ismételnie.

Képzelnék el egy bájos fiatal leánykát, baba arccal, csudásan szép két szemekkel, aranszőke hajjal, amint minden tehetségét latba vetve lelkesen kialsza a cigányoknak: „ezt huzd cigány!”; Képzelnék hozzá lágyan szóló, halk cigánykíséretet és élvezettől könnyező publikumot, — akkor előtűnik áll *Polturak Margitka*, amint cigánykíséret mellett szavalja dr. Pekáry Károly „Riza nótája” című költeményét és fogalmunk lesz arról a határról amit, ez a bájos szöke angyal elért.

Az estély egyik legsikerültebb száma következett ezután. *Stemfest Zoltán* énekelt dr. Buza Barna aktuális helyi kupléit dr. Bródy Kálmán művész zongora kísérete mellett, óriási hatást érve el.

Molnár Gyula a gyártelepi zenekar karmesterének és *Kriszka Mihály* a gyártelepi zenekar tagjának művészies összhanggal előadott szárnykürt kettőse fejezte be a kabarét, melyen a konferenciát tisztelt *Lanczi Aladár* látta el.

A kabaré után tánc, majd a szép ségverseny következett, melyen általában titkos szavazással az első díjat *Szegedy Ilonka*, a második díjat *Kulics Jolánka* és a harmadik díjat *Palenszky Etelka* nyerte el. A szép ségverseny eredményét éjfél után hirdette ki *Buza Barna*.

Az eredmény után pedig újra kezdődött a tánc és tartott kivilágos kivraddig. Reggeli 8 óra volt, mikor az utolsó 10 pár elhagyta a tánctermet, magával vevé egy kitűnően sikerült mulatság felejtethetetlen emléket.

Végül pedig nem szabad megfeledkeznünk *Novák Gyula* főrendezőről, aki fáradságot nem kímélve igyekezett a mulatság sikerét előmozdítani. Es hogy a sikerly óriási, az nagy részben az ő érdeme.

— **Küldöttség báró Sennyey Istvánál.** Folyó hó 13 án, *Meczer Gyula* vármegyei főispán vezetésével nagy számú küldöttség rándult ki Páczinba báró *Sennyey István* nagybirtokoshoz, hogy megköszönjék neki azon nagylelkű adományát, a melylyel Páczin községében az állami elemi iskola létesítéséhez hozzájárult. Ugyanis a nemes báró, egy 5000 korona értékű telket ajánlott fel, azonkívül 20.000 koronát adományozott. Ma már egy díszes épület áll fen, mely hivata van a páczini bárók fenkölt hazafiságát, a végtelen időköz irárdetni.

— **A kir tanfelügyelő szabadsága.** A vallás- és közokt. miniszter *Beregszászy István* kir. tanácsos tanfelügyelő részére f. évi július hó 15-től kezdődő 6 heti szabadságot engedélyezett. A tanfelügyelői hivatal vezetésével és a tanfelügyelőnek a közigazgatási bizottságban való helyettesítésével *Körödy Ferenc* s. tanfelügyelőt bízza meg.

— **Kavarodás a végrehajtási novella körül.** A Nagymihályi Takarékpénztár Ipar és Kereskedelmi Bank C. Z. Bertalan orsz. képviselő, a Nagymihályi Gazdasági Bank Részvénytársaság pedig *Gütek Samu* elnöke mellett tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy azon változásait, a kiknek adóssága jelzáloglag biztosítva nincs, felhívja az iránt, hogy adósságaikat vagy fizessék ki rövid idő leforgása alatt, vagy pedig nyujtsanak jelzálogi biztosítást, mert ellenesetben kénytelen lesznek ezen követeléseket per útján behajtani. A két pénzintézet eme állásfoglalása, különösen a falvak népe között keltett óriási konsternációt.

— **Jégesó.** *Mocsár, Pazdies, Sámoggy, Csebb,* valamint *Nátsfalva* községekben a mult heten szörnyű jégesó pusztított, a mely a vetésekben óriási kárt okozott.

— **Apponyi Albert a tanítók fizetés kiegészítéséről.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletét közli a hivatalos lap szombati száma, melyet valamennyi egyházi főhatóságokhoz és közigazgatási bizottsághoz intézett. Ebben a községi és felekezeti felsőnép- és polgári iskolákban alkalmazott tanítók és tanítónők fizetőkiegészítésének fokozatos végrehajtásáról intézkedik. A rendelet szerint a községi és felekezeti felső-, nép- és polgári iskoláknál megfelelő képesítéssel bíró és rendszeresített állományban állandó tanítók (tanítónők) részére, akik ugyanabban a minőségben nyolc éven felül teljesítettek szolgálatot, 1908. évi július 1-től számítva évi 2400 korona, azok részére pedig, akik rendes tanítói (tanítónői) minőségben tizenhat éven felül teljesítettek szolgálatot, 1908. évi július 1-től számítva évi 2600 korona, fizetés biztosított. A megfelelő képesítéssel bíró és rendszeresített állományban állandó fizetéssel alkalmazott segédtanítók (segédtanítónők) részére nyolc éven felül elítöltött szolgálatot után ugyancsak a jelzett naptól számítva 1800 korona évi fizetés biztosított. A rendelet intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogyan kell az államsegítségét kérni és a szerzetesrendű tanítónők fizetésének kiegészítése dolgában a követeléseket rendel: Államsegítségben csak magyar honos, Magyarországon érvényes polgári iskolai tanítónő oklevéllel bíró, magyar nyelvben tanítani tökéletesen képes szerzetesrendű tanítónők részesülhetnek. Az államsegítség megállapításánál alapul szolgál az intézet jövedelméből a dologi kiadások levonása után egyegy polgári iskolai tanítónői oklevéllel bíró és kizárólag polgári-, vagy felső népiskolánál alkalmazott szerzetes tanítónő ellátására biztosított összeg. Amennyiben ez az összeg egyenként évenként 900 koronánál kevesebb volna, a hiányzó összeg, de legfeljebb évi 300 korona állam-

segítségként utalványoztatik. Akikre az eddigi jövedelmi forrásokból 900 korona esik évenként, azok ellátására államsegítség nem engedélyezhető. Azok az iskolák, melyekben szerzetesrendű tanítónők tanítanak, ugye e célból az illetékes egyházi főhatóságok utján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez folyamodnak. A kérvényben meg kell jelölni, hogy kinek a nevére utalványozások az állami segítség.

— **Emlék egy írónak.** Kegyeletes, szép dologra készülőnk Ipoyságon. *Honti Henriknek*, a korán elhunyt ottani tehetséges írónak akarnak szobrot állítani. Egy a napokban tartott értekezleten elhatározták, hogy *Hontinak* emlékszobrot állítanak, a melyet a város parkjában helyeznek el. A szobrot *Lipola Iró* náunk élő finn szobrász készíti.

— **Mulatság Perbenyiken.** A sátorajtajuhelyi gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör — mint mar említettük is — f. hó 19-én, vasárnap hangversenyvel egybekötött játékonnyelű nyári táncmulatságot rendez a perbenyiki nyeresében. A mulatság iránt óriási érdeklődés nyilvánul. A mulatságra külföldről is vizsi a mulatni vágyókat. Részletes programot a falragaszok nyujtanak.

— **A munkásbiztosító új szabályzata.** A kereskedelemügyi miniszterium s. m. kir. áll. munkásbiztosítási hivatal rendeletet bocsátott ki, amelyek az üzemi és balesetjelentéseket és a pénztárak ügykezelését a munkásbiztosító törvénynek megfelelően szabályozzák. A rendeletek főbb intézkedései szerint mindazon munkaadók, akiknek alkalmazottai baleset ellen biztosítandók, tartoznak ez évi július 25-ig terjedő idő alatt az üzembejelentést és a célra szolgáló úrlapon eszközölni. Ugyanezen idő alatt jelentendők be az üzemi változások is, melyek 1907. évi július hó óta az üzemben előállottak. Kötelesek továbbá a munkaadók összes alkalmazottaikat a munkásbiztosító pénztárnál az újonnan kibocsátott úrlapokon bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazottak előzőleg már be voltak-e jelentve vagy sem. E bejelentések ez év július 16-tól 31-ig terjedő idő alatt eszközözendők s ezek alapján az összes tagok új igazolványt kapnak.

— **Juliális.** A bánóc-vásárhelyi uri közönség f. hó 18 án a vásárhelyi erdőben zartkörű nyári táncmulatságot rendez, mely iránt nagy az érdeklődés a vidéken.

— **Öngyilkossági kísérlet.** E hó 12 én, az estei órákban *Klein Géza* kereskedő cseléde, a felitti banatában, hogy egy barátjánéja beücsölte tőben érzékenyen megsértette — felakasztotta magát. Véletlen szerencséből azonban egy túzóltó erri tudomást szereve, a kötelei idője korán elvágta és így sikerült élesztgetések után a leány életét megmenteni.

— **Betörték a református paplakba.** Folyó hó 14-éről 15-ére menő éjjel a helybeli református paplakban betörő járt, a ki a hazbeliek távollétében mintegy 20 korona készpénzt magához vett s azzal egy alkalmas pillanatban megugrott. A betörő tolvajnak a rendőrség már nyomában van.

— **Ausztria a forint ellen.** Nyolc év óta van érvényben a koronaértéken való számítás, de azért még mindenki forintok és krajcárok szerint számít. Az üzletek kirakataiban többnyire forintokkal és krajcárokkal jelzik az árakat, a fizetőpénz forintokat és krajcárokat követel a vendégtől, a kocsis sem koronákban számítja a taksáját. Ausztriában megszokhatták ezt az állapotot és az osztrák pénzügyminisztérium a belügyi, kereskedelem- és igazságügyi miniszterrel egyetértve rendeletet bocsátott ki mely, megtiltja a kereskedőknek és iparosoknak, hogy a közönséggel való érintkezésben

forintok és krajcárok szerint számítsanak. Azonfelül számlákban, árjegyzékekben, újsághirdetésekből, kirakatokban stb. forintokban és krajcárokból kifejezett áraknak nem szabad szerepelniük. Aki az ellen a tilalom ellen vét, azt egytől száz koronáig terjedő pénzbüntetéssel, vagy hat órától két hétig terjedő elzárással sújtják. Ez a rendelet július 1-én lépett életbe. Ausztriában tehát ezentúl a forint szerint való számítás büntetendő cselekmény.

— **Nincs többé közös bajuszkötő.** A legapróbb dolgokban is igen sok okosság jelentkezhetik. Igen idős és közegészségügyi szempontból fellettel fontos intézkedést tett *Oberhammer Antal* pécsi rendőrfőkapitány. A borbélyüzletekben eddig szokásos volt, hogy a borotválkozó és nyíratkozó férfiakra — kivéve akiknek saját bajuszkötőjük van — egymásután alkalmaztattak ugyanazon bajuszkötők. Akik eddig is könyvesek voltak és vigyáztak az egészségükre, nem használták a közös bajuszkötőt, a mely valóságos közvetítője lehet a ragályos betegségeknek. — A közös bajuszkötők használata folytán igen könnyen terjedhetnek tova a tüdővész, a bujaker, vérmelegzés és egyéb kórcsírak, ép ezért Pécs város főorvosa jelentése alapján *Oberhammer Antal* rendőrfőkapitány elrendelte, hogy a közös bajuszkötőket ilyen módon egy üzletben sem szabad használni. Ezt az igazán okos intézkedést Ujhelyben is bevezethetnék.

— **Rákóczi cipőkör** a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója *Székely és Társa* a Kassa.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint külföldi államokban forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szetkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványszámát.

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMAN MIKSA.

Telefon szám 10.

3378 1908. sz. tk.

Árverési hirdmény,

Özv. *Berta* Andrásné ugyis mint kiskorú gyermekei gyámja, végrehajtatónak *Fodor Istvánné* szül. *Berta Éva* végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 151 korona 34 fillér tőke, 36 korona már megállapított valamint 19 kor. 75 fillér jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881 évi LX. t. c. 144 § a alapján és a 146 § a értelmében a sátorajtajuhelyi kir. tszók. a királyhelymelői kir. bírószág területén a kisgrészi 98. sz. tjkvben 1888/158, 2400, 2917, 2998 hrszám s nemcsak a B. 4 sorszám alatt *Berta Éva* férj. *Fodor Istvánné* nevében álló, de B 8-9. sorszám alatt *Kiss Kovács Imre* és *neje* *Magyar Zsófia* nevében álló jutaléka is egészen 320 korona, — a 475 sz. tjkvben 2984 hrsz. ingatlanból neveztettek a B. 2. sorszám alatt *Berta Éva* férj: *Fodor Istvánné* nevében álló, de a B 3 sorszám alatt *Miklós Borbála* férj *Nagy Istvánné* nevében álló jutaléka egészen 172 korona ezenell megállapított kiáltási árban elrendeltetik. Az árverés megtartására határnapul 1908. augusztus

26. (huszonhatodik) napjának délelőtti 9 órája Kisgéres község háznál tüzetik ki.

Árverési feltételek.

1. Ezen árverésen a fent körül irt, ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adni.
2. Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlan kikiáltási árának 10 %-át vagyis 32 kor. és 17 kor. 20 forint készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy annak bíróságnál történt előleges letételt igazozó előismervényt annak átzoigaltatni.
3. Vevő köteles a vételárat három egyenlő részben és pedig: az elsőt az árverés napjától számított 15 nap, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap, a harmadikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 % os kamatokkal együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 39425 l. M. sz. alatt kelt rendeletben előírt, módon a királyhelmei kir. adóhivatal mint bírói letéptárnán befizetni.
4. A banatpenz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
5. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és áruházási illetéket viselni.
6. Vevő az ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedésekor lép és haszna ettől őt illeti.
7. Vevőnek a vételi bizonyítvány csak az utóajánlat beadására az 1881. évi LX. t. c. 187. §-ába engedélyezett 15 nap határidő leteltével fog

kiadni, míg a tulajdonjognak, csak a vételár és kamatainak teljes kifizetése után fog eszközöltetni.

7. Amennyiben vevő az árverési feltételeknek bármelyikének a kitűzött időben, eleget nem tenne az általa megvett ingatlanra az érdekeltek bármelyikének kérelme következtében vevővesztélyekre és költségeire, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendelteni.

Ezen árverési hirdetmény és feltételeik a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál és Kisgéres község előjáróságánál tekinthető meg.

Az elrendelt árverés a fent irt tjkvben feljegyztetni, egy példány a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés illetve megtekintés végett egy-egy példányban Nagygéres, Bodrogszent, Királyhelmei helységekre a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett nevezett községek előjáróságainak megküldetik.

Miről értesülnek: 1. Dr. Fried Lajos ügyvéd Sátoraljuhely. 2. Kir. pénzügyigazgatóság Sátoraljuhely. 3. Fodor Istvánné szül. Berta Eva. 4. Kiss Kovács Imre és neje. 5. Magyar Zsófia Kisgéres 6. Bkői. Tisza szabályozó társulat Helyben. 7. Miklós Borbála férj. Nagy Istvánné Kisgéres. 8. Kisgéres. 9. Bodrogszent. 10. Nagygéres. 11. Királyhelmei községek előjáróságának. 12. Betétszerk. bizottság Nagygéres.

Kelt Királyhelmei 1908. június hó 16. án.

Gábrán Berialan
kir. aljárásbíró.

Tégla és cserép árusítás.

Tisztelettel értesítjük a n. é. építő-közönséget, valamint az építész urakat, hogy a **Torzásai téglagyárunkba** felhalmozott **kitünő minőségű 1-ső osztályú téglák és fedélcserépek** legolcsóbb napi árban árusítjuk. A rendelményeket úgy helyben, mint vidékre a vevő kívánságára a saját fogatunkon is **haza szállítjuk**.

Értekezni lehet **Reintz Elemér** urral (lakik postaközben). Megrendelő bárczák kaphatók: **Gyarmathy Béla** vegyeskereskedő és **Waller Mór** fakereskedő urakkal.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

MÜLLER & REINTZ,
torzásai téglagyára.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószekerezettel
kézi hajtása

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség
számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogyozó gépek

Teljesen fölszerelt züretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcshámzó és vágó gépek. — **Szabad. önműködő**, hordozható s szállítható „SYPHONIA”-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegesz permetezésére.

Szóló-ekék

gyártatnak és szállíttatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági géppárai, vasöntője és gőzhámoai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árajegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselet és viszontárusító 237 hecskhe

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a tisztelt husfogyasztó közönséget, hogy a marha árak csökkenése folytán, most a napiacpon levő 15. számú bódében

I. rendű hust kilóját 52 krajcárért mérem.

Havi (könyves) vevőt ugyancsak ebben az árban pontosan szolgálók ki.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Klein Zsigmond, mészáros.

Egy jó házból való fiu
tanulóul felvétetik

KLEIN GÉZA

fűszer és vegyeskereskedésében.
Sátoraljuhelyben.

Sajáttermésű 1904. évi számo-
rodni bor literje 2 koronáért
kapható **Dr. Haas Bertalannál.**

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai 64-ik sz. házban
f. évi augusztus 1-től kiadó egy
földszinti modern lakás, mely áll
négy parquettes szobából, nagy
verandából, fürdőszobából és az
összes szükséges mellék helyiségekben

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Csapó Lajos.

Ügyvédi irodámat Petőfi-utca
14 sz. alá helyeztem át.

Dr. Behyna Dezső.

POLENAI

SAVANYUVIZ-FORRÁS

előnyösen befolyásolja és elősegíti
az emésztést.

Orvosi vélemény.

Löbl Jakab polenai ásványvíze nemcsak
üdítő asztali víz, mely bármely hasonló bel
vagy külföldi savanyúvízzel egyenrangú,
hanem vegyi alkotászelei különösen alábbi
betegségekben javalltá teszik: a légző szer-
vek hurutú bántalmái és tüdőbaj minden
szakmában; a rendellenes emésztés követ-
kezményei, valamint a gyomor és belek
idült hurutjainál, csúsz, közsvény, vérsze-
gység és sápkór okozta általános gyen-
geségnél.

Kelt Szolyván, 1903. december 14.

Dr. Bodor Fülöp,

Véleményem ugyanaz, j. tiszti orvos.

Dr. Spányol Béla,
ny. honv. törzsorvos.

**A gyógyvíznek ára 1 ládával Szolyva-
Hársfalva vasuti állomásra szállítva
6 korona.**

Az üvegekért és ládáért Szolyva-Hársfalva
állomásra szállítva 3 korona visszatérítetik.

Megrendelhető:

LÖBL JAKAB tulajdonosnál
Polena. (Beregmegye.)

A fürdő vize:

A víz vegyelemzése történt 186-ban a m.
kir. vegykísérleti állomáson, Budapesten
183. szám alatt.

A vegyelemzés eredménye a következő:

a) A víz színtelen, szagtalan, fajsúlya 15
Celsius foknál 1.0039. — Egy liter vízben
foglalt alkotórészek grammokban kifejezve:

Nátrion	1-4285	Kénsav	0-0040
Mész	0-1093	Jód	0-0002
Magnézia	0-0250	Összes szén-sav	3-1789
Timföld	0-0022	Kötött szén-sav	1-0340
Vasoxydul	0-0009	Összes szilárd	
Lithiumoxyd	0-0007	maradék kén-	
Strontiumoxyd	0-0003	sav lejárólva	3-9000
Magnóxydul	0-0001	Összes szilárd	
Káli nyomok	maradék 180		
Chlor	0-2400	celsius foknál	
Kovasav	0-0093	számítva	3-0200
Bórsav	0-0066	Izzítási vesz.	0-0600

b) Egy liter vízben foglalt alkotórészek
szokott módon összeállítva grammokban:

Timföld	0-0022	mész	0-0068
Kovasav	0-0093	Chlornatrium	0-3925
Ketted szén-sav	0-0020	Chlorlithium	0-0022
magán	0-0002	Chlorkalium nyomok	
vas vas	0-0020	Bórsav natron	0-0124
magán	0-0002	Jód-natrium	0-0002
mész	0-2733	Szabad szén-sav	1-1100
magnésium	0-0800	Izzítási vesz.	0-0600
natron	3-1083		
Kénsav stront	0-0005		

A m. kir. állami vegykísérleti állomás
vezető helyett:

Tóth Gyula s. k.

Egy fürdő 60 fillér.

Lakás naponta 50 fillértől
1 koronáig.

Vendéglő helyben.

Vasuti állomás:

SZOLYVA - HÁRSFALVA.

Megrendelésre a tulajdonos 3
koronáért kocsival szolgál a
vendégeknek.

Sátoraljuhelyben egyedüli
főraktára:

KLEIN JENŐ
csemge kereskedőnél.

Viszont eladóknak ked-
vezményes engedmény.